

Становище

за дисертационния труд на **Зорница Петрова**

В търсене на природност и автентичност – новите религиозни движения като културен феномен

за присъждане на образователната и научна степен **Доктор**
в професионално направление *3.1. Социология, антропология и науки
за културата*
по научната специалност *Теория и история на културата. Теория на
религиите*

от проф. дфн Владимир Градев

Дисертационният труд „В търсене на природност и автентичност – новите религиозни движения като културен феномен” на Зорница Петрова е посветен на актуални проблеми, които привличат на вниманието на различни изследователи и пораждат оживени дебати в съвременните социални науки. Предложената за защита работа е резултат на близо десетгодишен постоянен интерес, който започна още от студентските години на Петрова и мина през различни етапи на постепенно и все по-задълбочено вникване в изследваната проблематика.

Като научен ръководител на докторантурата на Зорница Петрова намирам избора на темата за дисертацията за напълно оправдан и обогатяващ културологичните изследвания на религиозните феномени, които през последните години се развиват и в нашата страна. Държа също да отбележа, че предложеният за защита текст се основава на повече от три години самостоятелна и интензивна работа, чийто резултат оценявам изключително високо.

Работата очертава детайлно картата на изследваните нови религиозни движения и успешно съчетава и прилага в една мултидисциплинарна перспектива конкретния културологичен и религиоведски анализ.

Дисертацията се основава на детайлно и систематично, проведено с оригинална методология проучване на богат теоретичен и емпиричен материал. Дисертацията е с обем от 191 стр. в пет глави, едната от които теоретична, останалите аналитични, изследващи четири нови религиозни движения: етнопаганизъм, сатанизъм, уика и пастафарианство, увод и заключение. Библиографията съдържа близо 140 заглавия, от които 31 са на български, а останалите на английски език. Обособена е и отделна секция с 28 онлайн източника на журналистически публикации, видеоматериали и нормативни документи. За процедурата ще отбележа, че двете публикации са по темата на дисертацията, като едната от тях е на английски език, авторефератът е направен според изискванията и отразява точно съдържанието на работата.

Разглеждането на използваната теоретична литература е обстойно, задълбочено, критично и Зорница Петрова добре проследява различните подходи към изследването на новите религиозни движения. Изобщо, по време на своята докторантура Петрова систематично овладя различните дисциплини и методи, с които си служи съвременното религиознание, проникна навътре, както се вижда от предложения за защита текст, в техните проблематики и предизвикателства. При това Зорница Петрова е в състояние да се дистанцира от всяка изложена позиция, критически да я оцени и да предложи свое собствено решение на проблема, което намирам за едно от достойнствата на нейната работа.

Работата на Петрова успя да очертае детайлно картата на едно неизследвано досега у нас поле, което ѝ позволи чрез задълбочена теоретична рефлексия и конкретно емпирично изследване, чрез

социологически, исторически, юридически и културологически анализ да направи значими изводи за взаимодействието между новите религиозни движения и тяхната конкретна културна среда.

Петрова се опита да прокара концептуално обоснован и подкрепен от конкретни емпирични изследвания път, който да позволи едно живо и реалистично описание и разбиране на новите религиозни движения и тяхното взаимодействие със съвременните културни процеси. Намирам нейния опит за напълно успешен.

В заключение: представената дисертация на Зорница Петрова е богата на проблеми и теми, които засягат важни и актуални проблеми на религиознанието, културологичните изследвания и социалните науки. Изследването показва ерудираност и широта на изследователския хоризонт, самостоятелно аналитично и критично мислене и новаторство. За това аз категорично ще гласувам за присъждането на образователната и научна степен „доктор” на Зорница Петрова Петрова, което, на основата на представената за защита дисертация, съм уверен, че ще направят и другите уважаеми членове на нашата комисия.

11 април 2022 г.

Владимир ГРАДЕВ